

STICHTING RADIOGEMEENTE

PREKENSERIE JAARGANG 63 NR 7

Schriftlezing:

JOB 1 : 1 – 3 EN 13 – 19

IK WEET, MIJN LOSSER LEEFT

DOOR DS. A.H.AGHTEREEK

Gehouden op

15 juli 2018 in de

Chr. Triumfatorkerk in

Den Haag

Het onderwerp is eigenlijk een Bijbeltekst, Job 19 vers 25, met de geweldige woorden: “Maar ik weet,” zegt Job, “mijn Losser die leeft.” En het bijzondere is, het staat precies midden in het boekje Job. Aan het einde in hoofdstuk 42 komt alles weer redelijk goed. Hij krijgt weer zonen, hij krijgt weer dochters, er worden weer runderen geboren. Het gaat allemaal weer voor de wind, zouden wij zeggen. Maar te midden van alle ellende, van alle narigheid - en ik heb u daar aardig wat van voorgelezen - zegt hij: “Ik weet, mijn Losser leeft.”

Hoe ben ik aan dit onderwerp gekomen? Het heeft niets, maar dan ook niets te maken met mij persoonlijk. Mensen onder ons weten dat het geen gemakkelijk halfjaar is geweest tot op de dag van vandaag. Mijn vrouw is geopereerd. Zij heeft een behoorlijke operatie gehad en tussentijds - en dat kun je er dan niet bij hebben - raakte ik ook nog tot tweemaal toe in het ziekenhuis in juni met hartklachten. De ziekenwagen kwam voorrijden en met blauw licht en sirene werd ik naar het ziekenhuis gebracht. Heel spannend.... Maar het viel allemaal best mee. Het waren geen erge hartklachten, maar hartritmestoornissen.

Maar het meest vervelende was dat mijn dochter toch nog in het ziekenhuis kwam en erbij bleef en dat ze de dokter hoorde zeggen: “Dominee, u moet het voortaan wat rustiger aan doen.” Dat vond ik het meest vervelende, want ik doe het al rustig aan, al preek ik soms zondags twee keer. Maar ik moest mijn vrouw beloven dat ik het niet meer twee keer zou doen.

Toen belde gelukkig mevrouw Toornvliet als een engel uit de hemel en zei: “Er is iemand uitgevallen, zou u kunnen komen spreken?” En natuurlijk, als je vrij bent, dan kom je. En het gaat prima. Mijn stem is nog goed, mijn hart slaat niet over, het heeft ook niets te maken met dit afgelopen half jaar, wat wij als gezinnetje hebben doorgemaakt.

Ik zal u vertellen hoe ik aan dit onderwerp ben gekomen. Ik las de krant en misschien schrikt u er een beetje van, het was niet het Reformatorisch Dagblad, maar de Telegraaf. Daarin heb je een rubriek van schrijvende lezers. En eigenlijk is dat het enige onderwerp dat mij altijd boeit en dat ik leuk vind. Er schreef iemand: “Wij zijn al geruime tijd in het *Jobs tijdperk* beland.” Toen dacht ik: dat heb ik nog nooit van mijn leven gehoord: een *Jobs* tijdperk. Ik heb wel gehoord van *Jobs geduld* en *zo arm als Job*. Ik ken de uitdrukking een *Jobs tijding*. Maar ik heb nog nooit gehoord van een *Jobs* tijdperk.

Toen dacht ik: ik ga dat boekje Job toch weer een keer lezen en ik moet u zeggen dat ik erachter ben gekomen dat de schrijver gelijk heeft. Want in de allereerste plaats zie ik al direct in hoofdstuk 1 vers 14 dat het gaat om overvallen, roofovervallen: “De runderen waren aan het ploegen en de ezellen dichtbij aan het grazen toen de Sabbeërs een inval deden en ze roofden.” Dat is een roofoverval. In vers 17 kom je het nog een keer tegen. “De Chaldeeën hadden drie benden gevormd en overvielen de kamelen en roofden ze.” Een roofoverval. Nu, daar worden wij bijna elke dag mee geconfronteerd.

Misschien kijkt u ook weleens naar het programma “Opsporing verzocht”, al is “leuk om ernaar te kijken” niet het juiste woord. Dan word je geconfronteerd met mensen die een roofoverval hebben gepleegd. Dat gebeurt dan niet alleen bij een bank, dat heet dan weer een plofkraak, maar dat gebeurt in zaken en helaas ook, onbegrijpelijk, bij oudere mensen.

Ik vind die oudere mensen ook aardig dom, want als er 's avonds bij je gebeld wordt, dan moet je de deur helemaal niet meer opendoen. Ik ben niet bang, maar als er 's avonds bij ons gebeld wordt, dan hebben wij zo'n haak op de deur zitten, zodat ik de deur op een kiertje kan opendoen en dan heel voorzichtig kan zeggen: “Wie bent u en wat wilt u?” Als het iemand is die een pakje heeft, zeg ik: “Zet u het maar neer en geef mij het bonnetje maar dat ik tekenen moet, maar ik doe de deur niet meer open.” Niet omdat ik bang ben, maar uit alle voorzichtigheid. Wij worden beroofd en geroofd. Roofovervallen... Je komt ze direct tegen in dit prachtige Bijbelgedeelte. Dus die man heeft gelijk die dat schreef in de Telegraaf.

Het tweede dat ik vond, staat in vers 16. “Terwijl deze nog sprak, kwam er een ander en die zei: “Het vuur van God viel van de hemel.” Het vuur van God... Nu, dat is eigenlijk, als ik het heel eenvoudig mag omschrijven, toch noodweer? Wij worden tegenwoordig geconfronteerd met overstromingen in Japan, overstromingen over heel de wereld. Noodweer.... Orkanen.... Aardbevingen, nu hier, dan daar... Wij hebben daar ook weer een mooie naam voor bedacht: een tsunami. In ieder geval als je dit Bijbelgedeelte leest, zou je kunnen zeggen: “Het lijkt wel alsof dit prachtige Bijbelgedeelte vandaag de dag geschreven is.”

Ik ga nog een stapje verder. In hoofdstuk 2 vers 7: “Job werd geslagen met boze zweren van zijn voetstap af tot zijn hoofdschedel toe. En hij nam een potscherf om zich daarmee te krabben.” Er is een andere vertaling en die spreekt over een huidziekte. Nu, wat zijn er een mensen vandaag aan de dag met huidziekten en wij weten hoe dat komt. Dat komt door de gifgassen: Syrië, Rusland en het is onlangs gebeurd in Engeland. “Toen de mensen die hem kenden,” zo staat het in Job 2 vers 12, “hem van verre zagen, herkenden zij hem niet.” Wat een ellende kom je allemaal tegen in dat boekje Job.

Ik ga nog even met u door, want het houdt maar niet op. Ik kan mij voorstellen dat er theologen zijn die zeggen: “Dit kan niet echt gebeurd zijn. Dit moet een verhaal zijn.” Ik las het, denk ik, bij prof. dr. Ridderbos die schreef: “Het moet een verhaal zijn, waarmee God tegen Israël wilde zeggen: zo ziet jullie leven er eigenlijk uit.” Ik ben het niet met hem eens, omdat Jacobus schrijft in zijn brief:

“U hebt gehoord van de volharding van Job.” Dus Jacobus heeft geloofd dat er een man is geweest, Job, die daar heeft geleefd en geleden.

Dan staat er in hoofdstuk 2 vers 9 over zijn vrouw: “Toen zei zijn vrouw tot hem: volhard jij nog in je vroomheid? Zeg God vaarwel en sterf.” Hier raakt het huwelijk van Job ook aangetast. Hier gaat het ook mis tussen zijn vrouw en Job.

Ik heb er de afgelopen tijd wat bijgelezen - dat begrijpt u - en toen las ik iets dat mij stoorde. Calvijn noemt haar “een grote heks”. Ik heb niet de moed om dat na te zeggen, want je zal maar als vrouw tien kinderen verliezen! Het is zo makkelijk om te zeggen: “Die vrouw van Job is een heks.” Maar zij heeft tien kinderen verloren. Wij zijn eigenlijk alleen maar, als wij het boekje lezen, gefocust op Job en niet op de vrouw van Job. Maar wat kunnen mensen ongelooflijk veel meemaken. Hij verliest zijn vrouw met alle ellende en narigheid van dien.

Ik noem er nog één. Die las ik in hoofdstuk 14 vers 7. Daar zegt Job: “Want voor een boom blijft er nog hoop....” Dat betekent hij is hopeloos. “Wordt hij omgehouden, dan loopt hij weer uit en zijn nieuwe scheuten blijven niet achterwege. Wanneer zijn wortel in de aarde verouderd en zijn tronc in de grond afsterft, dan bot hij weer uit, zodra hij het water ruikt.”

Ik denk dat ik met grote letters mag zeggen: hier zie je depressiviteit. Hier zie je wanhoop. Hier zie je burning out. Hier zie je iemand die eigenlijk het plan zou hebben in onze tijd om zichzelf van het leven te beroven. Wat een ellende! Wat een narigheid!

Ik heb ze gewoon even allemaal achter elkaar opgeschreven. Ziektes, moeite, strijd verdriet, wat een ellende kunnen mensen meemaken. Ik weet het maar al te goed. Toch heb ik in al die verschillende gemeenten die ik heb gediend, dit nog nooit meegemaakt. Maar wat is er een ellende bij veel mensen. Wat is er een pijn en verdriet.

Ik keek een poosje geleden naar de EO. Thijs van den Brink had een interview met iemand. Dat wil niet zeggen dat ik altijd naar de tv kijk. Maar zo af en toe kijk ik even en dan zijn er toch nog wel aardige dingen die je kunt gebruiken in een preek. Die persoon zei drie dingen en ik schrok ervan: “Je werkt hard je leven lang. Dan word je ouder en krijg je allerlei kwalen. En als dat voorbij is, zit je in de wachtkamer van de Dood.” Die man heeft wel gelijk. Je kunt wikken of wegen, je kunt met Pinksteren zeggen: “Halleluja, prijs de Heer!” maar het is wel waar. Je werkt je leven lang hard, dan word je ouder en krijg je allerlei kwalen en dan kom je te zitten in de wachtkamer van de Dood.

In mijn laatste gemeente in Wassenaar doe ik nog pastoraal werk. De kerkenraad heeft mij dat gevraagd. Een beetje zot, maar de mannen werken en de vrouwen werken ook, want de hypotheek moet betaald worden, ze moeten drie keer per jaar met vakantie, de kinderen moeten naar tennissen en al die flauwekul meer. En ik doe op hoge leeftijd pastoraal werk. Dat kom je tegen.

Ik kom in een mooi bejaardenhuis in Wassenaar en daar zat al een poos een mevrouw van 92. Ik vroeg: “Hoe gaat het met u?” Zij heeft een aardige kamer maar zij zei: “Dominee, het is de wachtkamer van de Dood.” Ze heeft gelijk. Wij leven in zo’n situatie. Laten wij proberen om deze dingen niet te ontcrachten.

Ik wijk even af. Ik heb een ontzettend fijne internist. Hij noemt zich atheïst, maar wij hebben altijd heel goed contact met elkaar en ik zeg hem precies waar het op staat. Het is een hele knappe man. Eerst heeft hij zijn ingenieursdiploma gehaald, want hij was uitgeloot als arts. Toen hij daarmee klaar was, heeft hij zijn artsstudie opgenomen en is later verder gaan studeren voor internist.

Ik zat laatst tegenover hem en ik zei: “Dokter, u bent zo knap, u bent dokter, u bent ingenieur, maar u bent zo ongelooflijk dom.” Hij kan dat van mij hebben. Ik weet wel tegen wie ik het zeg. Ik zei: “In dit prachtige Boek - ik had de Bijbel natuurlijk niet bij me, ik ga daarmee niet zijn spreekkamer binnen - staat letterlijk wat er met mij gaat gebeuren en ook met u, als u 70, 80 bent.” Hij zei: “Wat dan?” Ik zei: “Dokter, dat staat in Prediker 12: Zoek de Here in de dagen van uw jongelingschap, voordat de kwade dagen komen. En wat zijn die kwade dagen?”

O, de Bijbel zegt het zo mooi, dit is zo’n mooi Boek: “Wanneer zij, die uit de vensters zien, hun glans verliezen, de deuren naar de straat gesloten worden; het aantal maalsters gering is geworden en de sprinkhaan zich voortsleept.” Nou, de mensen hebben artrose, reuma, dat is de sprinkhaan. “En de kapperbes helpt niet meer.” Dat was in die tijd het vitaminepreparaat. Nu, dat gebeurt bij ons. Je ziet slecht, je hoort slecht, je slaapt je wat voort... Ik moet u zeggen: ik zie nog vrij redelijk en ik ben niet slecht van gehoor en ik wil ook niet zeggen dat ik mij voortsleep, maar ik merk wel: zoals het vroeger was, zo is het nu niet meer.

En mijn vrouw houdt van die “kapperbessen”. Wij hebben in een kastje boven het aanrecht vitamine D3 staan en vitamine B12 en vitamine B6... Het hele alfabet! En het helpt geen meter. De enige die daar voordeel bij heeft, dat is het Reformhuis. Het helpt werkelijk geen meter. Mijn vrouw slikt al heel lang calciumtabletten, maar toch heeft ze artrose en moet ze een nieuwe heup hebben. Maar ach, ik laat haar haar gang gaan, want ik heb haar zo lief.

Maar wat hier staat, mensen, dat is waar. Er staat in het Nieuwe Testament: “De tent, waarin wij wonen, die wordt afgebroken.” Laatst zei iemand tegen mij toen ik sprak in een Pinkstergemeente: “Bidt u niet meer voor mensen die ziek zijn?” Ik zei: “Natuurlijk bid ik daarvoor. Ik bid ook voor mijzelf.” Maar ik ben zo reëel dat ik weet: de tent waarin ik woon, die wordt afgebroken.

Diezelfde internist - het is zo’n fijne man - zei: “U ziet er nog goed uit.” Ik zei: “Dank u wel, dokter, maar het interieur is aan vernieuwing toe.” Ik ga u niet vertellen wat er dan vernieuwd moet worden, want daarvoor ben ik hier niet gekomen, maar in elk geval, als wij praten over het boekje Job, dan moeten wij zeggen: wat is dit ongelooflijk dichtbij ons en wat hebben wij daar allemaal mee te maken. En wat is het heerlijk als wij zo reëel zijn, dan wij dán kunnen zeggen, daarom ben ik gekomen en daarom preek ik hier: “Ik weet, mijn Losser die leeft.”

Dat is zo verrukkelijk om dat te midden van de ellende, te midden van de vragen, te midden van de strijd, te midden van al die ellende die ons overkomt te zeggen: “Ik weet, mijn Losser die leeft.”

Ik zou dit graag willen horen, ook van gelovigen en van kerkmensen. De mensen in de wereld klagen. Die klagen over het weer, ook nu weer, dan is het te warm, straks is het weer te koud, dan is het weer te nat. Dat zijn mensen die houden van het Klaagliederenboek van Jeremia.

En wat kunnen vooral christenen klagen. Ik heb in al de jaren dat ik dominee ben, heel wat bezoeken gedaan, ook bij oudere mensen. Ik hou van oudere mensen, want dat ben ik zelf nu ook. Maar wat kunnen oudere mensen klagen. Dat zijn zeurpieten in het kwadraat. Maar waar zijn wij als gelovigen? Kom op! Hebben wij nog de moed om te zeggen te midden van de strijd, te midden van de ellende: “Ik weet, mijn Losser die leeft.”? Dat is een ander weten dan wij op school hebben gehad. Het is geen algebra, geen meetkunde, het is niet: twee plus twee is vier, het is een volkomen ander weten: het is een geloofsweten. Dat vind je door heel de Bijbel heen.

Laatst zei iemand tegen mij waar ik op bezoek kwam: “Ik vind Psalm 23 zo mooi, de Heer is mijn Herder.” Die kent u allemaal. Ik zei tegen deze meneer: “Wat vindt u nu zo mooi?” Hij zei: “Nu, de Heer is mijn Herder, mij ontbreekt niets.” Ik zei: “Vindt u het ook zo mooi dat er staat: Al ga ik ook door een dal van diepe duisternis, ik zal niet vrezem. En vindt u het ook zo mooi dat er staat: U dekt een tafel tegenover mijn vijanden.”?

Daar heb je Psalm 23. Het is een geloofspsalme. Het ene is waar - o, daar ben ik zo van overtuigd: “Mij ontbreekt niets.” Het heeft mijn vrouw en mij aan niets ontbroken. Maar de andere kant is ook waar. Wij kennen de tunnel waardoor wij gegaan zijn, een moeilijke tunnel. Soms dachten wij: is er nog licht een het einde van de tunnel? Het is een geloofsweten: “Ik weet, mijn Verlosser leeft.”

Nu ben ik een heel gelukkig mens, omdat ik een heel bijzondere vrouw heb. Een vrouw die altijd positief is. Een vrouw die mij altijd weer, als ik een beetje pessimistisch ben, omhoog trekt en zegt: “Jongen, je moet geloven wat jij zondags preekt.”

Zij zei het een paar dagen geleden nog tegen mij: “Jij denkt zo vaak in problemen. Je moet gaan denken in oplossingen.” Ze heeft gelijk. En waarom denk ik in problemen? Ach, dat weet u zelf wel. Wij hebben drie kinderen. Kleine kinderen, hele kleine zorgen. En grote kinderen? Allemensen, wat een zorgen! Je komt nooit van dat spul af. Onvoorstelbaar. En mijn vrouw zegt: “Dan moet je niet denken in problemen, maar nu moet je gaan denken in oplossingen.”

En ik denk dat het zo belangrijk is, dat wij elkaar daarbij helpen, zodat wij komen tot die geweldige uitspraak: “Heer, al valt alles om mij heen dan weg - en ik vind dat zo rot, het doet zo ontzettend veel pijn; Heer, ik heb zoveel verdriet, ik kan het eigenlijk niet op een rijtje zetten - maar ik weet, mijn Verlosser leeft.”

U zegt: “Waarom ben je naar Den Haag toegekomen vanuit Oegstgeest?” Nu, om dat tegen jullie te zeggen. Dat is hoofdstuk 19 vers 25. Dat is een geweldige belijdenis. En wat je mond spreekt, dat ga je ook doen. Als je mond negatief gaat spreken, dan word je heel negatief. Dan ga je naar beneden. Als je mond positief gaat spreken, dan ga je naar boven.

Ik zal het ongetwijfeld in deze dienst van de Radiogemeente wel eens gezegd hebben. Toen ik in IJmuiden stond in de Baptistenkerk, woonden wij in Bloemendaal naast een hele bekende vrouw. U kent haar allemaal, Corrie ten Boom. Ik liep vaak achterom even bij haar binnen en dan spraken wij met elkaar. Het is een uitspraak van Corrie ten Boom tegen mij: “Je moet altijd in je leven zoeken naar “vliegtuigchristenen”. Die gaan altijd zo, omhoog. Je moet niet gaan zoeken naar “parachutechristenen”. Die gaan altijd zo, naar beneden.

Zij heeft gelijk. En ik heb dat in mijn leven ook altijd proberen te doen. Zo gauw ik bij een parachutechristen was, probeerde ik daar weg te komen. Je moet een vliegtuigchristen hebben, die omhoog gaat, die gaat stijgen. Wat is het belangrijk om zulke mensen in je leven te kennen en te ontmoeten.

Het is zo belangrijk dat u het onderwerp van deze avond meeneemt. Misschien hebt u het rot, maar: “Ik weet, mijn Verlosser leeft.” En deze Verlosser in de Bijbel moeten wij niet veranderen in Verlosser. Dat is Jezus. Maar de Verlosser in de Bijbel doet zoveel belangrijke dingen. Als je financiële moeilijkheden hebt, komt hij je helpen. Als je failliet gaat, komt hij je helpen. Als je je land verkocht hebt, komt hij je helpen. Denk even aan Naomi en Ruth. Hij komt je helpen. Die goël, die Verlosser, die is zo ontzettend belangrijk. Wat je mond spreekt, dat ga je om je heen zien. Het is zo belangrijk dat wij deze belijdenis kennen. Deze korte belijdenis, één zinnetje maar: “Ik weet, dat mijn Verlosser leeft.”

Nog heel even: wie was Job? Ik heb het u straks voorgelezen. God kwalificeert hem anders dan wij. God zegt: “Hij was vroom, hij was oprecht, hij was godvrezend en hij was wijkend van het kwaad.” Als wij mensen kwalificeren, dan noemen wij andere dingen. Dat weet u wel. Dan denken wij aan positie, aan kennis, schoonheid, ontwikkeling, prestatie, invloed, geld...

Onze oudste dochter woont erg mooi. Zij heeft het goed met haar man. Beiden een goede baan. Maar ze gaan toch verhuizen en laten nu een huis bouwen. Van harte gegund. Laatst zijn de mensen die daar komen wonen - het zijn, geloof, ik vijftien huizen - samen gekomen om kennis te maken. Toen zei ze: “Pap, wij hebben de burens leren kennen. Wij hebben zeven artsen bij ons wonen. Een dermatoloog en een uroloog...” Als er nu toevallig een vuilnisman was komen wonen die de lotto had gewonnen, had zij dan ook gezegd: “Er komt een vuilnisman naast ons wonen.”? U zit me aan te kijken alsof u denkt: die Agtereek is getikt. Of als er een loodgieter was komen wonen.... Nee, wij hebben zeven artsen.... Positie! Wat zijn wij erop uit, hè?

Toen ik dominee was in IJmuiden en in Bloemendaal woonde, hadden wij ook mensen uit Aerdenhout in de kerk. Ik had met die mevrouw een afspraak gemaakt. Ze liet iemand uit en ze zei tegen mij: “Dat is professor Van Veen. Nu, wat kon mij dat schelen. Ze zei tegen de professor: “En dit is de dominee.” Had die man er belang bij dat ik dominee was? Nee, maar het was professor Van Veen.

Kerkmensen, christenmensen stikken van de hoogmoed. U zegt: “Hoe is dat bij jou?” Ik denk, bij mij volkomen anders. Ik zal u ook vertellen waarom. Ik ben een doodgewone Amsterdamse jongen. Ik kom uit de Jordaan. En ik heb de pest aan al dat gedoe, aan al die hoogmoed, aan al die rareiteiten.

Schoonheid... Ach, mannen hebben daar geen behoefte aan, maar als je sommige vrouwen ziet, denk je: tjonge, jonge, dat zijn halve Rembrandts. Wij wonen in een appartementengebouw en wij hebben een paar van zulke mensen daar wonen. Aardige mensen, maar als ze in de lift zijn geweest, dan stik je bijna. Wat een lucht, onvoorstelbaar...

Prestige... Ik ga nooit naar conferenties. Daar is altijd een spreker en dat is bisschop doctor.... En die hebben een kerk van twintig-dertigduizend mensen. Wat interesseert mij dat?

Wat mij interesseert is, dat dit Boek opengaat en dat ik bemoedigd en getroost wordt en dat mensen tegen mij zeggen: “In het strijdperk van dit leven, weet het, Agtereek, weet: jouw Verlosser en Verlosser leeft. Vergeet dat niet, jongen. Wat er ook gebeurt, vergeet het niet: jouw Verlosser, die leeft.” Amen.